การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

BUDDHADHAMMA INTEGRATION FOR PROMOTION FOR YOUTH'S DEMOCRATIC CITIZENSHIP IN NONTHABURI PROVINCE

[1]กำพล ศรีโท, [2]พระปลัดชาณรงค์ โชติธมฺโม (ประเสริฐศรี), และ[3] ธิติวุฒิ หมั่นมี

[1]Kampol Sritho,[2]Phrapalad Chanarong Chōtithammō (Prasertsri)

and [3]Thitiwut Manmee

[1]มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประเทศไทย

[1]Mahachulalongkornrajavidayalaya University, Thailand

[1]s.kampol2509@gmail.com

Received: August 26, 2024; **Revised**: November 2, 2024; **Accepted**: December 28,2024

บทคัดย่อ

วิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี และ 3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยการบูรณาการหลักสาราณียธรรม 6 ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพทั่วไปของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษา คือ ด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ คือ ด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ด้านเคารพหลักความเสมอภาค ด้านเคารพกติกา ด้านเคารพสิทธิผู้อื่น ด้านเคารพความแตกต่าง 2. ปัจจัยที่ส่งผล

---

[1] อาจารย์ ดร.คณะสังคมสาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[2] อาจารย์ ดร. คณะสังคมสาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะสังคมสาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี มี 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ0.01 เรียงตามลำดับ คือ 1.สถาบัน การศึกษา 2.สถาบันทางการเมือง 3. สถาบันครอบครัว 4.กลุ่มเพื่อน และ 5.สื่อมวลชน กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองสามารถร่วมกันทำนาย ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีได้ร้อยละ 92.40 ส่วนหลักสาราณียธรรม 6 ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีทั้ง 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระคับ 0.01 เรียงตามลำดับดังนี้ คือ ด้านเมตตาวจีกรรม (การพูดจากับผู้อื่นด้วยความรักและเมตตา) ด้านสีลสามัญญตา (มีความประพฤติสุจริตดีงามรักษาระเบียบวินัยของส่วนรวม) ด้านทิฏฐิสามัญญตา (เคารพรับฟังความคิดเห็นกันมีความเห็นชอบร่วมกัน) ด้านสาธารณโภคี (แจกจ่ายให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยให้ทั่วถึงกัน) ด้านเมตตามโนกรรม (คิดต่อกันด้วยเมตตา คือ ตั้งจิตปรารถนาดี) และ ด้านเมตตากายกรรม (กระทำต่อกันด้วยความเมตตา) แสดงว่าหลักสาราณียธรรม 6 สามารถร่วมกันทำนายความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีได้ร้อยละ 94.70

คำสำคัญ : การส่งเสริมความเป็นพลเมือง, เยาวชนในระบอบประชาธิปไตย, การบูรณาการหลักสาราณียธรรม6

Abstract

This research aimed to : 1. Study the general status of democratic citizenship of youth in Nonthaburi Province, 2. Study the factors affecting democratic citizenship of youth in Nonthaburi Province, and 3. Propose guidelines for promoting democratic citizenship of youth in Nonthaburi Province by integrating the 6 principles of Saraniyadhamma. The research results found that: 1. The general condition of democratic citizenship of youth in Nonthaburi Province is at a high level. When considering each aspect in order of average, the results of the study found that the aspect of social and public responsibility was at the highest level, followed by all aspects at a high level in order of importance, namely, self-responsibility and self-reliance, respect for the principle of equality, respect for rules, respect for the rights of others, and respect for differences. 2. The factors affecting democratic citizenship of youth in Nonthaburi Province are 5 aspects with statistical significance at the 0.01 level, in order: 1. Educational institutions, 2. Political institutions, 3. Family institutions, 4. Peer groups, and 5. Media. The political nurturing process can jointly predict democratic citizenship of youth in Nonthaburi Province by 92.40 percent. The 6 principles of Saraniyadhamma that affect the citizenship

in a democratic regime of youth in Nonthaburi Province in all 3 aspects with statistical significance at 0.01, respectively, are: Metta-Vajīkamma (speaking to others with love and kindness), Sila-Samaññata (having honest and good behavior, maintaining public discipline), Ditthi-Samaññata (respecting and listening to each other's opinions and having common opinions), Sathanabhokhi (distributing for everyone to share and use equally), Metta-Manokamma (thinking of each other with kindness, i.e., wishing well), and Metta-Kaya-Kamma (acting to each other with kindness). This indicates that the 6 principles of Saraniyadhamma can jointly predict the citizenship in a democratic regime of youth in Nonthaburi Province by 94.70 percent.

Keywords : Promoting citizenship, Youth in a democratic regime, Integration of the 6 principles of the Saraniyadhamma

บทนำ

เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 7) พระองค์ท่านทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2475 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญถาวรฉบับแรกของประเทศไทย จวบจนปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ 20 คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่า อำนาจสูงสุดของประเทศเป็นของราษฎรทั้งหลาย ย่อมสะท้อนว่าสยามประเทศ มีระบอบการปกครองตามแนวคิดทฤษฎีของประชาธิปไตย (Democracy) ที่ประชาชนมีอำนาจสูงสุดของการปกครองในรัฐ หรือการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน หรือการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในฐานะเจ้าของอำนาจอธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ ศิวพร เจี่ยสกุล (2564 : 87 – 94) โดยระบอบประชาธิปไตย จะให้ความสำคัญกับ "ความเป็นพลเมือง (Citizenship)" ซึ่งหมายถึง การที่สมาชิกของสังคมนั้น มีอิสรภาพ ควบคู่ไปกับความรับผิดชอบ และมี "สิทธิเสรีภาพ"ควบคู่กับ "หน้าที่" โดยบุคคลที่เป็นสมาชิกของสังคม จะต้องยอมรับความแตกต่างและเคารพกติกาการอยู่ร่วมกัน พร้อมทั้งมีส่วนร่วมต่อความเป็นไปและการแก้ปัญหาในสังคมของตนเอง" (ธนาชัย สุนทรอนันตชัย ปกรณ์ ปาลวงษ์พานิช และกษมา สุขนิวัฒน์ชัย, 2562) หรือกล่าวได้ ความเป็นพลเมือง (Citizenship) เป็นคำที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประชาธิปไตยเป็นอย่างยิ่ง ประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จได้ ไม่ใช่เพียงแต่มีรัฐธรรมนูญเพียงเท่านั้น แต่ประชาชนจะต้องเป็น "พลเมือง" ตามระบอบประชาธปีไตยด้วย" กล่าวคือ มีสมาชิกของสังคมที่ใช้สิทธิเสรีภาพโดยมีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิผู้อื่น เคารพกติกา เคารพความแตกต่าง ในอดีตที่

ผ่านมานั้น สังคมไทยเป็นสังคมที่มีวิถีชีวิตความผูกพันกันในระบบเครือญาติอย่างใกล้ชิดเป็นอย่างมาก มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณและญาติผู้ใหญ่ มีศาสนา วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามที่เป็นหลักในการดำเนินชีวิตมีความรักความสงบ อยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี มีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน แต่ในปัจจุบันสิ่งเหล่านี้ได้ลดน้อยถอยลงไป คนไทยให้ความสำคัญกับวัตถุและความทันสมัยทางด้านเทคโนโลยี ที่ได้รับอิทธิพลจากภายนอกเพิ่มมากขึ้น ความเสื่อมทางด้านศีลธรรมจึงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย ส่งผลกระทบ ต่อสังคมไทยเป็นอย่างยิ่ง สิ่งหนึ่งที่จะช่วยทำให้สังคมไทยมีความสงบสุขและเกิดสันติสุขดังเช่นในอดีตนั้น คือ คนไทยทุกคน ต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีในระบอบประชาธิปไตย มีส่วนร่วมทางการเมือง มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต โดยจะต้องยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา

ปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้สังคมไทยอยู่ร่วมกันโดยสันติสุขและเกิดความสงบสุขได้นั้น คือ คนไทยทุกคน ต้องปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย ซึ่งการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตยในสังคมไทยพอสรุปได้ คือ (อภิชาต ดำดี, 2549) การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีในครอบครัว ประกอบด้วยบุคคลหลัก ๆ คือ บิดามารดา และบุตรธิดา การที่ครอบครัวจะมีความสุข สมาชิกภายในครอบครัวต้องปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ทำดีต่อกัน เช่นบิดามารดา ควรปฏิบัติต่อบุตรโดยเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนให้ทำสิ่งในที่ถูกต้องตามหลักศีลธรรมไม่ให้ประพฤติชั่ว ส่งเสียให้มีการศึกษาสอนมารยาทที่ดีงามในสังคม ไม่ลงโทษโดยใช้ความรุนแรง เป็นต้น ในขณะเดียวกันบุตรพึงปฏิบัติต่อบิดามารดา โดยมีความกตัญญูกตเวทีเลี้ยงดูบิดามารดาช่วยเหลือกิจการของครอบครัวและประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี เป็นต้น แนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองของเยาวชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยผ่านกระบวนการกล่อมเกลา อันได้แก่ สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันศึกษาหรือโรงเรียน สถาบันสื่อมวลชน สถาบันทางการเมือง ที่ได้ช่วยในการสร้างความเป็นพลเมืองในทางการเมืองให้กับเยาวชน

การพัฒนาพลเมืองให้สอดรับกับระบอบประชาธิปไตยว่า “คุณภาพของประชาธิปไตยขึ้นต่อคุณภาพของเยาวชนถ้าเยาวชนมีคุณภาพดีประชาธิปไตยก็มีคุณภาพดีด้วย ถ้าเยาวชนมีคุณภาพต่ำประชาธิปไตยก็จะเป็นประชาธิปไตยจะต่ำด้วย เพราะว่าคุณภาพของประชาธิปไตยขึ้นต่อคุณภาพของเยาวชน แล้วคุณภาพของเยาวชนขึ้นต่อการศึกษา”เป็นการยกระดับพลเมืองแห่งการตื่นรู้ไปสู่ประชาธิปไตยแห่งการตื่นรู้ (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543) ซึ่งท่านอธิบายให้เห็นว่า (1) การศึกษาจะเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้พลเมืองสามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองไม่ให้เบียดเบียนกลุ่มคนอื่นๆที่อยู่ร่วมกันในชุมชนและสังคมอีกทั้งจะทำให้พลเมืองเคารพระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ต่างๆของสังคม (2) การศึกษาจะทำให้พลเมืองมีจิตใจที่เปิดกว้างยอมรับความแตกต่างและยึดมั่นในความจริง (3) การศึกษาจะทำให้พลเมืองมีปัญญาในการจำแนกแยกแยะว่าอะไรถูกอะไรผิดสิ่งใดควรกระทำหรือไม่ควรกระทำจากแนวทางดังกล่าวจะทำให้พลเมืองสามารถ

พัฒนาตัวเองไปสู่เป้าหมายที่สำคัญที่ถือได้ว่าเป็นอุดมการณ์ประชาธิปไตยความยึดมั่นในเสรีภาพ ความเสมอภาพและภราดรภา (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), 2543)

การเก็บข้อมูลเบื้องต้นจากประสบการณ์จริงของผู้วิจัยที่ผ่านมา การพัฒนาความเป็นพลเมืองภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยของจังหวัดนนทบุรี ประสบปัญหาต่าง ๆ ประกอบด้วยปัญหาหาการสร้างวัฒนธรรมพลเมือง ปัญหาหาระบบอุปถัมภ์และปัญหาหาการขาดการกล่อมเกลาเพื่อสร้างความเป็นพลเมือง ที่ผ่านมาในจังหวัดนนทบุรี โดยเฉพาะระบบการศึกษาอาจขาดการสอนเรื่องการนำหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง และความเป็นพลเมืองให้เยาวชนอย่างเพียงพอ มีโรงเรียนบางแห่งไม่ให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องนี้ หรือขาดการอบรมและประชุมที่เกี่ยวข้อง สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในการสร้างความตระหนักรู้ของเยาวชน แต่บางครั้งสื่อมวลชนอาจมีการแสดงข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือกระแสข่าวปลอม ซึ่งอาจสร้างความสับสนและขาดความเข้าใจในเรื่องการเมือง ความเชื่อทางการเมืองและครอบครัวสามารถมีผลกระทบในการสร้างความตระหนักรู้ของเยาวชน ถ้าครอบครัวหรือสภาพแวดล้อมที่เป็นส่วนตัวไม่สนับสนุนในเรื่องการเมืองและการเป็นพลเมือง อาจส่งผลให้เยาวชนไม่มีความตระหนักรู้ในเรื่องนี้ จากการประมวลสถิติข้อมูลสถานการณ์ปัญหาเด็ก และเยาวชนของหน่วยงานต่างๆ พบว่าเด็กและเยาวชนทั้งที่เป็นนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอื่นๆ ส่วนหนึ่งมักมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เยาวชนขาดหลักยึดเหนี่ยวทางจิตใจไม่เห็นความสำคัญของหลักศาสนา ค่านิยมความเป็นไทย ความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวค่อนข้างเปราะบาง หมกมุ่นกับสื่อที่ไม่สร้างสรรค์ เครียด ซึมเศร้า มองโลกในแง่ร้าย ไม่สนใจต่อสังคมส่วนรวมซึ่งน่าเป็นห่วงเป็นอย่างยิ่ง

จากความเป็นมา และความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการทำวิจัยเรื่อง การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนด้วยกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง โดยบูรณาการหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนา อันได้แก่ สาราณียธรรม 6 ซึ่งเป็นหลักธรรมในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชน เพื่อสร้างสันติสุขให้กับชุมชนและสังคมส่วนรวม ส่งเสริมให้เยาวชนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม อันนำมาสู่ความสงบสุข เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางปฏิบัติในการการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยการบูรณาการหลักสาราณียธรรม 6

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง“การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี” ใช้รูปแบบผสานวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบไปด้วย ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ กลุ่มนักวิชาการพระพุทธศาสนา 3 รูปหรือคน กลุ่มนักวิชาการทางรัฐศาสตร์ 6 คน กลุ่มนักการเมืองและผู้บริหารท้องถิ่น 3 คน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน และกลุ่มผู้นำเยาวชน 3 คน

1.2 การวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบไปด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรในการวิจัย คือ เยาวชนที่มีอายุตั้งแต่ 18-25 ปี มีภูมิลำเนาในจังหวัดนนทบุรี จำนวน 1,288,637 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้มาจากการใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) กลุ่มตัวอย่าง 400 คน และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 เปอร์เซ็นต์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัย

2.2 การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างแบบสอบถามตามกรอบปัจจัยที่กำหนด

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอรรถาธิบายและพรรณนาความ จากการสัมภาษณ์

และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง 2. จัดลำดับข้อมูล 3. จากการสัมภาษณ์ 4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็น 5. สรุปผลการวิจัย

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้านการทดสอบการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ การวิเคราะห์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี” ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

1 .สภาพทั่วไป ของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของสภาพทั่วไปความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวม

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนจังหวัดนนทบุรี		ระดับการปฏิบัติ		
		$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1.	ด้านเคารพความแตกต่าง	4.39	.239	มาก
2.	ด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้	4.47	.166	มาก
3.	ด้านเคารพหลักความเสมอภาค	4.40	.226	มาก
4.	ด้านเคารพกติกา	4.40	.238	มาก
5.	ด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม	4.52	.173	มากที่สุด
6.	ด้านเคารพสิทธิผู้อื่น	4.39	.271	มาก
ภาพรวม		**4.43**	**.084**	**มาก**

จากตารางที่ 1. พบว่า สภาพทั่วไปของความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = .084) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยพบผลการศึกษา คือ ด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = .173) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้ ($\overline{X}$ =4.47, S.D. = .166) อยู่ในระดับมาก ด้านเคารพหลักความเสมอภาค ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = .226) อยู่ในระดับมาก ด้านเคารพกติกา ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = .238) อยู่ในระดับมาก ด้านเคารพสิทธิผู้อื่น (

$\overline{X}$ = 4.39, S.D. = .271) อยู่ในระดับมาก ด้านเคารพความแตกต่าง ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. .239) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผล ต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี สมมติฐานที่ 1 กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ใช้การวิเคราะห์การทดถอยพหุคูณ แบบ Stepwise โดยมีตัวแปรที่ศึกษา คือ สถาบันครอบครัว กลุ่มเพื่อน สถาบันการศึกษา สถาบันสื่อมวลชน สถาบันทางการเมือง พบว่าส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 2. ดังนี้

ตารางที่ 2. แสดงกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรกระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.374	.058		23.826**	.000
ด้านสถาบันการศึกษา (PSP3)	.343	.008	.759	45.556	.000
ด้านสถาบันทางการเมือง (PSP5)	.076	.015	.674	25.812	.000
ด้านสถาบันครอบครัว (PSP1)	.177	.011	.360	15.440	.000
ด้านกลุ่มเพื่อน (PSP2)	.183	.013	.241	13.977	.000
ด้านสถาบันสื่อมวลชน (PSP4)	.45	.010	.076	4.484	.000

Multiple R = .962[e] R Square = .925 Adjusted R Square = .924 Std. Error = .067

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่ากระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีมี 5 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านสถาบันการศึกษา ด้านสถาบันทางการเมือง ด้านสถาบันครอบครัว ด้านกลุ่มเพื่อน และด้านสถาบันสื่อมวลชล พบว่าส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .962 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R Square) เท่ากับ .925 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ .924 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .067 แสดงว่ากระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองสามารถร่วมกันทำนาย ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีได้ร้อยละ 92.40 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สถาบันการศึกษาสามารถทำนายความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 75.90 สถาบันทางการเมืองสามารถ

ทำนาย ได้ร้อยละ 67.40 สถาบันครอบครัวสามารถทำนาย ได้ร้อยละ 36.0 กลุ่มเพื่อนสามารถทำนาย ได้ร้อยละ 24.10 และสื่อมวลชลสามารถทำนาย ได้ร้อยละ 7.60 ตามลำดับ ซึ่งสามารถเขียนสมการได้ดังนี้ $\hat{y}$ = $1.374+.343_{psp3}+.376_{psp5}+.177_{psp1}+.183_{psp2}+.045_{psp4}$

$Z_Y = .759_{psp3}+.674_{psp5}+.360_{psp1}+.241_{psp2}+.076_{psp4}$

หลักสาราณียธรรม 6 ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ในการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับหลักสาราณียธรรม 6 ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ใช้การวิเคราะห์การทดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise โดยมีตัวแปรที่ศึกษา คือ 1. เมตตากายกรรม 2. เมตตาวจีกรรม3. เมตตามโนกรรม 4. สาธารณโภคี 5. สีลสามัญญตา และ 6. ทิฏฐิสามัญญตา พบว่าส่งผลต่อตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 3. ดังนี้

ตารางที่ 3. แสดงหลักสาราณียธรรม 6 ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

ตัวแปรหลักสาราณียธรรม 6	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	1.324	.049		26.764**	.000
เมตตาวจีกรรม sara2	.536	.010	.967	54.977**	.000
สีลสามัญญตา sara5	.172	.011	.344	16.083**	.000
ทิฏฐิสามัญญตา sara6	.129	.010	.186	12.432**	.000
สาธารณโภคี sara4	.136	.013	.263	10.562**	.000
เมตตามโนกรรม sara3	.059	.011	.111	5.454**	.000
เมตตากายกรรม sara1	.029	.008	.063	3.870**	.000

Multiple R = $.973^a$ R^2= .947 Adjusted R^2 = .947 Std. Error = .056

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3. พบว่าหลักสาราณียธรรม 6 ที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี มี 6 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.01 โดยเรียงลำดับตามสมการดังนี้ คือ ด้านเมตตาวจีกรรม ด้านสีลสามัญญตา ด้านทิฏฐิสามัญญตา ด้านสาธารณโภคี ด้านเมตตามโนกรรม และ ด้านเมตตากายกรรม พบว่าส่งผลต่อความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

ผลการวิเคราะห์มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) เท่ากับ .973 ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) เท่ากับ .947 สัมประสิทธิ์การตัดสินใจที่ปรับแล้ว (Adjusted R^2) เท่ากับ .947 และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการตัดสินใจ (Std. Error) เท่ากับ .056

แสดงว่าหลักสาราณียธรรม 6 สามารถร่วมกันทำนาย ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีได้ร้อยละ 94.70 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเมตตาวจีกรรม สามารถทำนายความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีได้ร้อยละ 96.70 ด้านสีลสามัญญตา สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 34.40 ด้านทิฏฐิสามัญญตา สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 18.60 ด้านสาธารณโภคี สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 26.30 ด้านเมตตามโนกรรม สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 11.10 และ ด้านเมตตากายกรรม สามารถทำนาย ได้ร้อยละ 6.30 ตามลำดับ

3. เสนอแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยการบูรณาการหลักสาราณียธรรม 6 ส่งผลในแต่ละด้านดังนี้ ด้านเมตตากายกรรม ในหลักธรรมข้อนี้เมื่อนำมาบูรณาการแล้วจะพบว่า การกระทำดีและมีเมตตาช่วยให้เยาวชนเรียนรู้คุณค่าของการช่วยเหลือและร่วมมือกัน เป็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม เป็นการปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่สำคัญในตัวเยาวชน ด้านเมตตาวจีกรรม พบว่า วาจาที่สุภาพและอ่อนโยนช่วยให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าใจกันง่ายขึ้น เป็นการเสริมสร้างการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดความขัดแย้งและความไม่พอใจในสังคม ด้านเมตตามโนกรรม พบว่า การตั้งจิตปรารถนาดีและมุ่งเน้นที่การกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อกันช่วยเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีในกลุ่ม และในชุมชน การมองกันในแง่ดีและตั้งใจในการช่วยเหลือทำให้การเจรจาและการหาทางออกในสถานการณ์ที่ยากลำบากเป็นไปได้อย่างราบรื่น ด้านสาธารณโภคี พบว่าการแบ่งปันสิ่งของอย่างเท่าเทียมกันในกลุ่มและชุมชน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในระบอบประชาธิปไตย เป็นการเสริมสร้างความยุติธรรม ช่วยลดช่องว่างระหว่างชนชั้นและส่งเสริมความเท่าเทียม เป็นการลดความเลื่อมล้ำ ด้านสีลสามัญญตา พบว่า การประพฤติสุจริตและรักษาระเบียบวินัยช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในตัวบุคคลและในระบบที่พวกเขาทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องการความเชื่อถือและความเคารพจากประชาชน ด้านทิฏฐิสามัญญตา พบว่า การเชื่อมั่นในหลักการร่วมกันและการทำงานร่วมกันช่วยพัฒนาทักษะในการประสานงาน และการทำงานเป็นทีม มีความเห็นชอบร่วมกันและการปรับความเข้าใจกันด้วยเหตุผลช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจร่วมกัน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของประชาธิปไตย

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง“การบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี” สามารถอภิปรายผลจากผลการวิจัยที่ได้ ดังนี้คือ

1. สภาพทั่วไปความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ทั้ง 6 ด้าน ผลการวิจัยอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม เยาวชนมีความเป็นผู้ที่ใช้สิทธิเสรีภาพโดยต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การกระทำใดๆ ของตนเองย่อมมีผลต่อสังคมส่วนรวม มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานั้นโดยเริ่มต้นที่ตนเองหรือร่วมกันแก้ไขปัญหา คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละเวลา ด้านรับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้ เยาวชนมีความเป็นเจ้าของชีวิต และไม่อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ของผู้หนึ่งผู้ใด และสามารถรับผิดชอบตนเองได้โดยไม่ยอมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลอำนาจของบุคคลอื่น มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง มีการตั้งเป้าหมายและการวางแผนในชีวิต ด้านเคารพหลักความเสมอภาค เยาวชนทุกคนล้วนแต่เท่าเทียมกันในการใช้ชีวิตอยู่สังคม ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เห็นคนเท่าเทียมกัน เห็นตนเองเท่าเทียมกับคนอื่น และเห็นคนอื่นเท่าเทียมกับตนเอง มีความเคารพสิทธิเสรีภาพความเสมอภาค ในการแสดงออกทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับกับงานวิจัยของ ปรมต วรรณบวร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยใน ท้องถิ่น” พบว่า ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น มีลักษณะสามารถ ควบคุมตนเองให้อยู่ในกรอบของศีลธรรมโดยยึดมั่นและเชื่อมั่นในสิ่งที่ถูกต้อง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเคารพหลักความเสมอภาค เคารพสิทธิของกันและกัน เท่าเทียมกัน กล้าเสนอความคิดต่อส่วนรวม ให้เวลากับกิจกรรมทางการเมือง คำนึงถึง ประโยชน์ส่วนใหญ่ ยึดถือกติกาของสังคมเป็นหลัก ใช้เหตุผลมากกว่าใช้อารมณ์ มีน้ำใจ เลือกรับข่าวที่เหมาะสมและมีประโยชน์พึ่งตนเอง ไม่อยู่ภายใต้การครอบงำหรือความอุปถัมภ์ของใครกล้าแสดงออก มีความรับผิดชอบในตนเองในขณะที่ความเป็นพลเมืองในการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปรมต วรรณบวร (2560 : 85-100)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี

2.1 กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง พบว่า กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมือง ส่งผลต่อการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี 5 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่ากระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองสามารถทำนายการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี รี ได้ร้อยละ 57.5 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองโดยผ่านสถาบันสื่อมวลชน สถาบันศึกษา กลุ่มเพื่อน สถาบันทางการเมือง และสถาบันครอบครัว มีส่วนในการการบูรณาการหลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิชิต กันยาวรรณ ธรรมนิตย์ วราภรณ์ พิชิต กันยาวรรณ ธรรมนิตย์ วราภรณ์ (2560 : 180–189) ได้วิจัยเรื่อง “การกล่อมเกลาทางการเมืองและ

วัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า การกล่อมเกลาทางการเมืองส่งผลทางตรงต่อวัฒนธรรมทางการเมือง และประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในส่วนของวัฒนธรรมทางการเมือง ก็ส่งผลทางตรงต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำให้การกล่อมเกลาทางการเมืองส่งผลทางอ้อมต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมโดยผ่านวัฒนธรรมทางการเมืองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้วย

2.2 หลักสาราณียธรรม 6 พบว่าหลักหลักสาราณียธรรม 6 ส่งผลต่อการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี 6 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าหลักสาราณียธรรม 6 สามารถทำนายการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ได้ร้อยละ 94.70 แสดงให้เห็นว่าหลักสาราณียธรรม 6 มีส่วนในการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดบุญมี คุณากโร (โพธิศรีสม) พระปลัดบุญมี คุณากโร (โพธิศรีสม), (2563 : 132-133) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์การใช้หลักสาราณียธรรมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของชุมชนเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการการประยุกต์ใช้หลักสาราณียธรรม 1) ด้านเมตตากายกรรม ทำให้ชุมชนมีความเข้มเข็ง มั่นคง มั่งคั่ง และปลอดภัย ประชาชนในชุมชนมีเสรีภาพ ภารดรภาพ ทำให้เกิดมิตรภาพ 2) ด้านเมตตาวจีกรรม ทำให้ชุมชนมีความน่าเชื่อถือ ประชาชนมีความรู้รักสามัคคี มีสัจจะ จริงใจ ตรงไปตรงมา สุภาพอ่อนโยน 3) ด้านเมตตามโนกรรม ทำให้ประชาชนในชุมชนคิดดี คิดบวก คิดสร้างสรรค์ ส่งผลถึงกริยาอาการภายนอก และเป็นกัลยามิตรที่ดีต่อกัน 4) ด้านสาธารณโภคี ทำให้ชุมชนมีความมั่นคง เกิดความยุติธรรมประชาชนในชุมชนมีความสามัคคี 5) ด้านสีลสามัญญตา ทำให้ชุมชนมีความเป็นระเบียบวินัย น่าเชื่อถือ สร้างความประทับใจให้ผู้พบเห็น 6) ด้านทิฏฐิสามัญญตา ทำให้ชุมชนมีความเป็นเอกภาพทางด้านความคิดเห็น ปราศจากความขัดแย้งทางความคิด มีความเห็นร่วมกันในทางสร้างสรรค์

3. เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี โดยการบูรณาการหลักสาราณียธรรม 6 ซึ่งพบว่า ด้านเมตตากายกรรม การกระทำดีและมีเมตตาช่วยให้เยาวชนเรียนรู้คุณค่าของการช่วยเหลือและร่วมมือกัน เป็นการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ช่วยให้เยาวชนเรียนรู้คุณค่าของการช่วยเหลือและร่วมมือกัน การกระทำดีและการมีเมตตาต่อผู้อื่นไม่เพียงแต่ช่วยสร้างสังคมที่ดีขึ้นเท่านั้น แต่ยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้เยาวชนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในระบอบประชาธิปไตย ด้านเมตตาวจีกรรม พบว่า วาจาที่สุภาพและอ่อนโยนช่วยให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่นและเข้าใจกันง่ายขึ้น เป็น

การเสริมสร้างการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดความขัดแย้งและความไม่พอใจในสังคม ซึ่งส่งเสริมความร่วมมือและความสามัคคีในกลุ่มเยาวชน แสดงถึงความเคารพต่อผู้อื่น และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ด้านเมตตามโนกรรม พบว่า การมองในแง่ดีและมุ่งหวังที่จะให้ประโยชน์ช่วยสร้างบรรยากาศของความเป็นมิตรและความอบอุ่น เป็นการส่งเสริมความสัมพันธ์ที่เป็นมิตร เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ช่วยเสริมสร้างความรู้สึกของการเป็นพลเมืองที่ดีและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม เป็นคุณลักษณะที่ดีงาม และพึงปฏิบัติ ด้านสาธารณโภคี พบว่า การแบ่งปันสิ่งของอย่างเท่าเทียมกันในกลุ่มและชุมชน ซึ่งเป็นหลักการสำคัญในระบอบประชาธิปไตย เป็นการเสริมสร้างความยุติธรรม ช่วยลดช่องว่างระหว่างชนชั้น และส่งเสริมความเท่าเทียม เป็นการลดความเลื่อมล้ำ เป็นคุณลักษณะที่ดีงาม และพึงปฏิบัติ ด้านสีลสามัญญ พบว่า การประพฤติสุจริตและรักษาระเบียบวินัยช่วยสร้างความน่าเชื่อถือในตัวบุคคลและในระบบที่พวกเขาทำงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในระบอบประชาธิปไตยที่ต้องการความเชื่อถือและความเคารพจากประชาชน เป็นคุณลักษณะที่ดีงาม และพึงปฏิบัติ ด้านทิฏฐิสามัญญตา พบว่า การเชื่อมั่นในหลักการร่วมกันและการทำงานร่วมกันช่วยพัฒนาทักษะในการประสานงานและการทำงานเป็นทีม มีความเห็นชอบร่วมกัน และการปรับความเข้าใจกันด้วยเหตุผล ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของประชาธิปไตย เป็นคุณลักษณะที่ดีงาม และพึงปฏิบัติ

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

การส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรีที่ดีงามด้วยกระบวนกล่อมเกลา และบูรณาการหลักพุทธธรรมจนเกิดความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยของเยาวชนในจังหวัดนนทบุรี คือ เยาวชนรับผิดชอบต่อสังคมและส่วนรวม เยาวชนมีความเป็นผู้ที่ใช้สิทธิเสรีภาพโดยต้องตระหนักอยู่เสมอว่า การกระทำใดๆ ของตนเองย่อมมีผลต่อสังคมส่วนรวม เยาวชนมีความรับผิดชอบตนเองและพึ่งพาตนเองได้ เยาวชนมีความเป็นเจ้าของชีวิตและมีสิทธิเสรีภาพในประเทศของตนเอง และไม่อยู่ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ของผู้หนึ่งผู้ใดในชุมชนได้ เยาวชนเคารพหลักความเสมอภาค เยาวชนทุกคนล้วนแต่เท่าเทียมกันในการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ไม่เอารัดเอาเปรียบกัน เยาวชนจะต้องเห็นคนเท่าเทียมกัน เยาวชนมีความเคารพกฎกติกา ถ้ามีปัญหาหรือมีความขัดแย้ง เยาวชนใช้วิถีทางประชาธิปไตย ใช้กติกาในการแก้ไข ไม่เล่นนอกกฎกติกาและไม่ใช้กำลังหรือความรุนแรง ในการแก้ไขปัญหา และเยาวชนมีความเคารพสิทธิ และเสรีภาพของผู้อื่นในชุมชนของตน การเคารพความเป็นส่วนตัวเป็นสิ่งสำคัญของเยาวเยาวชนที่พึงมีเป็นอย่างยิ่ง ไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล เคารพสิทธิของผู้อื่นในการแสดงความคิดเห็น ไม่ว่าจะเป็นความเห็นที่

ตรงกันหรือขัดแย้ง ให้ทุกคนมีโอกาสได้รับอย่างเท่าเทียม ทั้งหมดนี้เป็นคุณลักษณะของความเป็นพลเมืองที่พึงประสงค์

เอกสารอ้างอิง

ธนาชัย สุนทรอนันตชัย ปกรณ์ ปาลวงษ์พานิช และกษมา สุขนิวัฒน์ชัย. (2562). *"หน้าที่ของพลเมืองกับการเสริมสร้างสิทธิเสรีภาพสู่ความเป็นพลเมืองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560".* รายงานวิจัย. สำนักวิจัยและพัฒนา : สถาบันพระปกเกล้า.

อภิชาต ดำดี. (2549*). หลักพระพุทธศาสนากับการส่งเสริมวิถีชีวิตประชาธิปไตย.* กรุงเทพมหานคร : บริษัทศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.

ปรมต วรรณบวร. (2560) *“ความเป็นพลเมืองเพื่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น”*. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์. 6(2) เมษายน–มิถุนายน 2560, 85-100.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). (2543). *กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคนสู่ประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.

พระปลัดบุญมี คุณากโร (โพธิศรีสม). (2563). *“การศึกษาวิเคราะห์การใช้หลักสาราณียธรรมในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติของชุมชนเทศบาลเมืองปาดังเบซาร์ จังหวัดสงขลา”*. วารสารมหาจุฬานครทรรศน์. 7(4) เมษายน 2563, 132-133.

พิชิต กันยาวรรณ ธรรมนิตย์ วราภรณ์. (2560) *“การกล่อมเกลาทางการเมืองและวัฒนธรรมทางการเมืองที่ส่งผลต่อประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย”*, วารสารมนุษยศาสตรและสังคมศาสตร มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. 8(2) กรกฎาคม–ธันวาคม 2560, 180–189.

ศิวพร เจี่ยสกุล. *"กรอบแนวคิดใหม่ : การเปลี่ยนแปลงการปกครอง 2475".* วารสารวิชาการไทยวิจัยและการจัดการ. 2(1) มกราคม-เมษายน 2564, 87-94.